

Nro 4.

A' FELS. R. TSASZARNAK ÉS A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBŐL.

*Költ Bétsben Januariusnak 13-dik napján 1795.
esztendőben.*

B É T S.

E' folyó hólnapnak 2 ikán következő Pa-
tenst adott és hirdettetett ki a' Fels. Császár:
Noha mindenkor hajlandók vagyunk, még akkor
is, a' midon valakit büntetni kéntelenítettük, a'
szelíd eszközökkel való élésre: mindazáltal kén-
telenek vagyunk a' mostani idő és környüálá-
sok közt ezen hajlandóságunkat meg változtatni,
és azon gonoltság ellen a' melly a' Statusnak
köteleit, és abban a' közönséges tsendességet, és
bátorságot egyenesen meg támadja, és így meg
háborítja a' polgári egvességet annak fő tzéljá-
ban, keményebb eszközökkel élni."

D

“ Tagadhatatlan dolog, hogy mihelyt a’ Státusnak, költsönös kötelességgel tartozó tagjai közt való egyesség fel óldoztatik, azonnal minden magános embernek élete, ’s öröksége tárgyáva tételnek az erőszak tételnek, mindenütt hátrálni kell az igazságnak, a’ jó erköltsnek, és rendnek — félelem és nyomorúság lépnek azoknak helyekre, és egymás ellenségeive, üldözőive, és elnyomóiva teszik azokat, a’ kik ugyan azon egy hazának tagjai és polgári lévén, kötelesek volnának egymás baráttyai és attyafijai lenni. “

“ Meg vagyunk ugyan arról győztetve, hogy a’ mi kormányunkra bizattatott tartományok, egészlen gondoltatván, irtódzanak az illetén gonosz tselekedetektől: találtatnak mindazáltal imitt amott olly magánosok, a’ kik gonosz feltételek által vezettetvén, avagy bolond képzelődéseik által meg vakítottatván, vagy eszközévé tévén magokat az ellenség plánumainak, illetén titkos végekre kötelezik magokat, és gonosz fel tétellel lévén, tellyességgel nem tekintenek a’ köz jóra, és boldogságra. “

“ Annakokáért azoknak el rettentésekre, és veszedelemtől való meg mentésekre, a’ kik az illetén mind a’ Státusnak, mind polgár társaiknak veszedelmekre tzelző indulatokra hajlandók lehetnének, a’ közönséges társaságnak tartozó kötelességünk szzerént lejendő védelmezésére, ezenel azt mondjuk:

1. Hogy a’ Felség ellen való bünbe esik az.

a. A’ ki a’ Státus fejének személybéli bátorságát meg sérti.

b. A’ ki valamit olyat akar mivelni, a’ melylyel a’ Státus Constitutiójának erőszakos meg változtatására, avagy a’ Státusnak veszedelembe való ejtésére, ’s öregbítésére tzeloz, akár titkos társaságokban, akár másoknak fel ingerlése, tanátsa, tselekedete, fegyver fogása, avagy a’ nélkül, az illetén gonosz fel tételekre való titkos taná-

tsái, másoknak el tsábitása, kémlélései, szöve-
tsége, segedelme avagy másféle arra tzelzó tse-
lekedetei által.

2. Az ilyen főben járó vétek, ambár vég-
be ne vitetődjön is az, és semmi rossz követke-
zése ne legyen is annak, halállal fog meg bün-
tettetni, melly a' bünösnek fel akasztatása által
vitetődik végbe.

3. Valaki az illetén Felség ellen való bünre
tzelzó tselekedetet, kész akartva meg nem aka-
dályoztattya, annak részesevé teszi magát, és
hóltig való tömlötzre fog büntettetni.

4. A' ki az illy felség ellen való bünben esettet,
kélzakartva el mulattya az előjárónak bé je en-
teni, hasonlóképen bünös, és hóltig való töm-
lötzre fog sententziáztatni — Hogvha mindazáltal
elegendőképen meg vagy on arról győzetteve,
hogy ezen előjárók előtt való jelentésének el mula-
tása által semmi rossz következés nem fog elközöl-
tetni, 5—10 elztendei tömlötz leszen a' büntetése.

5. A' ki közönséges beszédeiben való mérész
ócsárlása, írása, avagy rajzolásai által alkalma-
tosságot szolgáltat az igazgatás formája, az or-
szág constitutiója, és kórmánya ellen való békéte-
lenségre, mint a' belső békességnek meg háborí-
tója, a' felség ellen való bünt mivel, és 5—10
elztendei tömlöczre fog ítíttetni.

“ A' ki a' második tzikkelyben fel jegyezte-
tett titkos, és a' felség ellen való bünre tzelzó
társaságba adta magát, hanem idővel meg bán-
ván tselekedetét, azon társaságnak tagjait, prin-
cipiumait, fel tételét, és tetteit, annak idejében
ki jelenti az előjáróknak, olly időben, a' mellyben
még titokba tartatott, és még akkor semmi kárt
nem okozott, annak büne és büntetése el fog en-
gedtetni, “

“ Ezen rendelésünk által tehát mi el töröljük
azt, a' mi az 1787 ik elztendőben, Jan. 13 ik nap-
ján közönségessé tétetett, és a' bünökről, 's büntö-

tésekről hozatott törvényeknek 41-ik és 48-ik cikkelyeiben bé foglaltatik, és minden székeknek parantsollyuk, hogy a' jelenvaló törvénynek szoros meg tartásához szabják magokat. — *Bétsben* 2-ik Jan. 1795. II. Ferentz?

Hadi Történetek és Környülművelések.

Gr. Wallis hadi Tármester, azt írja a' Fels. Cancelláriának Majlandból, Dec. 30-ikán: 1) hogy semmi bizonyos hírt nem vett a' Frantzia flottának Tulonból lett ki meneteléről. 2) hogy 8 napig tartott komor és vad idő alatt, annyi hó esett le az Apenninusi hegyek közzé, hogy a' *Genuából* oda járó posta, mindenkor 24 órával később érkezik, mint a' jobb időben. 3). Hogy a' Frantziáknak ör állóik is meg ritkúltak a' hegyek közt, a' nagy hideg miatt; hogy seregeik közelebb nyomúltanak a' tenger partyához; és hogy igen nagy pusztítást tsinálnak köztök az illyetén időben uralkodni szokott tábori nyavalyák, n. m. a' fejr és vér has, a' rothasztó hideg, a' közönséges hideglelések, és azoknak veszedelmes követkevései 's a' t.

Egy alsó Rénus környékén költ levél beszéli, hogy *Melas* Generál egész corpusával együtt Mogunczia alá parantsoltatott marsirozni Dec. 31-ikén — hogy a' Koblenczben lévő Frantziáknak annyi hóltjaik vagynak, hogy nem gyözzén tovább a' földbe temetések, a' Rénusba hánynyák a' hólt testeket; hogy senkit által nem botsátanak már most a' vizen, bátor honnyából ki költözött ember legyen is az — hogy *Mühlheimba* egy Orosz tiszt ment volna, melly történetből azt a' követkevést húzzák ki sokan, és talám nem is fundamentom nélkül, hogy Orosz seregek fognak a' Frantziák ellen marsirozni.

A' leg közelebb múlt posta napon költ *M. Kurirnak* 38-ik japján azt írjuk, hogy valahányszor változtatták a' Mogunczia körül fekvő Cs. Kir. seregek forpostyaikat, mindannyiszor mots-

kos szókkal illetik őket a' Frantziák; hogy a' Wurmzer huszárjai meg lehetősen bé torkolták őket, 's a' t. — E' tárgyról ekként beszéll egy későbbi Moguncziai levél: Nem a' Frantzia forposztok motskoiták, *úgymond*, a' Wurmzer huszárjait, hanem tsak egy Frantzia dragonyos, nem is mindnyájokat, hanem tsak egy káplárt, a' ki külső ör állóit vizitirozván, jó előre ment — Ezt látván a' Frantzia dragonyos, rútúl motskolta, és egy szál kardra hivta ki a' káplárt. — Ez is nem vévén tréfára a' dolgot nem késett, hozzá vágatott, 's úgy főbe vágta dragonyos uramat, hogy egyszeriben le fordúlt lováról, 's lovát is magával el vitte. Mingyárt akkor öszve gyüllött 30 Frantzia, pajtások halálának meg boszszulására; a' Wurmzer káplárja 8 huszárt maga mellé vévén, közikbe vágott, egynehányat lováról le szabott, a' többit széllyel kergette, 's hármat el fogott — Ez a' vitéz káplár *Simon Jósefnek* hivatik, a' ki nemtsak itt, hanem már más történetekben is meg mutatta, hogy nem szokott maga árnyékától meg ijedni, mellynek tanúbizonyságát, az ezüst emlékeztető pénzt még most is nyakában hordja.

A' fellyebb említett újság darabnak 39 *dik* lapján írjuk, hogy *Károly* fő és *Albert* Saxoniai hertzegek, *Gr. Clerfayt* Moguncziába fognának menni, és az oda menendő Frantzia deputátusokkal ottan tanátskozni a' békességről, — Ennek a' hírnek a' fele igaz, a' fele hazug, és meg hazuttoltatik egy *Jan. 3 ikán* költ Frankfurti magánoslevél által, mellynek rövid summája ebből áll: hogy a' fellyebb nevezett királyi hertzegek ugyan ott vóltak, hanem viszta tértek előbbi *Hejdenbergában* lévő fő kvártélyokba; hogy a' Moguncziai védelmező készületeket jónak lenni találta; hogy a' katonai őrizetben hívséget, bátorságot, és minden hadi szolgálatra, 's nyomorúságnak el viselésére való készséget tapasztaltanak; hogy ezen várnak (értsd a' Moguncziait) további védelmezésére való hasznos eszközöket és rendelé-

seket meg tették 's a' t. következésképen nem igaz, hogy oda Frantzia biztosok mentenek volna a' békességnek meg szerzése véget, és hogy ő Királyi hertzségeknak világos parantsolattyokra ellenek mondatik azoknak a' közönséges leveleknek, a' mellyekben az irattatott, hogy az ő Kir. hertzségek Moguncziába lett utazásoknak vége lett volna a' Frantzia deputátusokkal lejendő békességes tracta.

Frigyes Belgyiom.

A' Hollandiai, nevezetessen a' Hágai levelek által tudósítatunk, hogy Dec. 22 *ikén* ismét újabb próbát tettek a' Frantziák a' *Waal*-vizen való által menetelek végett a' *Cappeli* erősség mellett. Minthogy magok a' Frantziák a' jégen való sikárkózáshoz nem igen értenek, azt a' Batáviai légiót küldötték előre, a' melly többnyire Belga patriotákból áll, és a' Fr. republica szolgálatyában vagyon. — Ezek a' háladatlan emberek sikarló vas patkóikon egész *Heusdenik* mentenek a' jéghátán, mellyet jókor észre vévén a' Várbeli őrizet, olly kemény flinta és kártáts tüzet adott egyszeriben reájok, hogy kéntelen vóltak a' sikárkózók egynéhány pajtásaiknak a' jég tezején való hátra hágyásával vissza térni. Minthogy pedig már a' Frantziáknak is értésekre esett, hogy a' Hollandiai Státusok békesség szerző követeket küldöttek Párisba, és hogy parantsolattyok legyen a' Hollandus seregeknek magok *defensive*, az az, védelmezőképen való tartásokra, nem igen tesznek több próbát a' fegyver szűnés idejének el teléséig, sőt, a' mint hallatik, már is Antverpia környékére mentek cantonirozó kvártélyba. A' Hollandus seregeknek némelly része, nevezetesen a' Helvetus és Hollandiai gárdák, a' *Mosa* vizének jobb oldaláról, a' *Waal* vizének bal partyára mentenek által, mellynek kiváltképen való oka e' lehet, hogy, ha a' *Mosa* vize is befagyna a' mostani hideg időben, tehát szükséges

védelmező cordont, avagy lineát vonhassanak a' *Waal* tulsó partyán.

Bergen-Op-Zoomban, és *Brédában* is, az a' parantsolat tétetett közönségessé, hogy az ottan lévő katonai őrizetek tsak defensive legyenek, de azomban szemesen vigyázzanak a' Frantziákra, és valamint eddig, úgy ennekutánna se engedjék meg, hogy akármi névvel nevezendő eleség viettessen számokra.

Noha elegendő hajlandóságok vagyon a' Frantziáknak, a' Hollandiai Státusokkal való meg békéllésre; de mivel el kerülhetetlen szükségek vagyon a' kenyérre és eleségre, kéntelenek a' Hollandiai tartományokban keresett szerentséjeknek további folytatására — másként el nem kerühetik a' pusztító dög halált. — Ennek el távoztatására meg parantsolta *Pichegrü* Franczia Generál a' kórmánya alatt lévő seregeknek, hogy akár mennyiben kerüllyön, ne gondollyanak vele, tegyenek újobban próbát a' *Waal* vizén való által menetel véget, mellyet hogyha nem miveéndenek, ő maga a' Commandót le teszi, és a' *Arcon* Generálnak fogja azt által adni.

A' Hollandiai Brabancziában lévő Fr. ármádiák előbre nyomúltak, 's körül kerítették *Brédát*, *Berg op zoomot*, *Willemstádot*, *Klundertet*, és *Gertruydenberget*. — *Brandzen* úr, a' ki a' Francziákkal való békesség szerzés véget Párisba küldetett, *Rotterdámban* meg betegedett, hanem tsak ugyan előre el küldötte maga titoknokját.

Olasz Ország.

Mostan tsendesség vagyon Olasz Országban, mind az egygyik, mind a' másik hadakozó féltéli kvártélyba szállott, lehetetlen is az Olasz Országi magas hegyek közt télen esni szokott nagy havak miatt valamit mivelni. — A' téli kvártélyba ment Austriai és Sárdinai seregek, akként

vagynak helyheztetve, hogy mindenkor szemek-
ken tarthatták az ellenséget. Az elsőbb 30000,
az utolsóbb pedig 30 35 ezer emberből álló. —
Az Olasz Országai Francia armádia, a' melly
többször a' Genuai respublica földjén fekszik,
25000 emberből álló, csak nem minden szükséges
eledel nélkül szükölködik, mellynek oka a' papí-
ros pénz, mellyen 100ból hetvent veszt a' keres-
kedő.

A' Genuai és Velencei respublicák álhata-
tatossan meg akarnak neutralisi alkotmányok mel-
lett maradni. Egy Genuából Livornóba küldetett
Kurir azt a' hírt vitte oda, hogy a' Touloni Fran-
cia Flotta már ki repült a' nagy tengerre; ahöz-
képest *Hotham* Ang us admirális mingyárt egyne-
hány recognoscirozó hajókat küldött ki, és Dec.
21 ik napján maga is ki ment az Angliai Flottá-
val a' Livornói ki kötő helyből, minekutánna
mindennemű eleséggel bőségesen meg rakta vól-
na azt.

Hogy a' Toskánai nagy hertzezség ö Királyi
hertzezségével egygyütt örvendezhessen, és a'
született nagy hertzegeért hálákat adhasson a' min-
denhatónak, egy Dec. 15 ikén ki hirdettetett pa-
rantsolat által, négy napig tartó törvénytörés szü-
nés, Dec. 17 dik napjára az egész hertzezségben
Te Deum Laudamus, Florencziában magában pe-
dig harmad napi mesterséges tüzelés, lövöldö-
zés, és vendegeskedés rendeltetett. — E' mellett,
ki vévén a' nagy bűnösöket, minden azon tarto-
mányban vólt rabok szabadon bocsátattak.

Ostrzocowban Lengyel Országban egy közép-
szerű városában múlt Decembernek közepe tájjan
illyetén izomorú történet esett. — A' polgár mes-
ternél, mintegy 70 font puskaapor vólt le tétéve,
mellyből egy keveset ki vévén, gyermekeinek je-
lenlétekben próbát tett, ha szárazé, és veté lán-
got? Ezek az ártatlan gyermekek is szüleiknek
jelen nem létekben, próbát tesznek a' puska por-
ral, a' melly lángot vetvén, a' gyermekeket meg-

ölte, és a' házat is széllyel szakasztotta. — A' szolgálonak mind a' két lábát el tépte, és 200 lép-
nire vetette ki.

Warsóviának jelenvaló szomorú állapotjáról, tsak nem minden onnan jött levelek egy formán beszélnek, és azt erőssítik, hogy Prága nevezetű külső városának Oroszok által lett el vétésekor 15000 embernél több veszett el. — Még most is igen nagy szüksége vagyon mind a' gabonának, mind egyéb szükséges elességeknek. Ezen városnak elességes tárai *Podlachia* és *Lythvânia* az eddig való nyughatatianság és insurrectió által annyira ki üresítettek, 's úgy el pusztítottak, hogy azoknak lakosai, kenyér, köntös, és hajlék nélkül imitt amott lappanganak, és sokan meg emésztenek az éhség miatt. — Az Orosz seregek 468 ágyút nyertek 's vettek el a' Lengyel insurgensektől. — A' szokás szerént még most is minden vasárnap udvarlására mennek a' királynak.

Frantzia Ország.

A' szegény aristocraták, a' kik nem kis számmal vagynak még most is a' Franczia nemzet közt, minden változásokra igen figyelmetesek szoktak lenni, és még most is az a' jó reménység táplálja őket, hogy ha mind későre is, de tsak ugyan be tellyesíik a' kegyelmes egek az ő kívánságokat. — Sokan úgy vélekednek a' Conventnek mostani mértékletes tagjai felől, hogy azok az 1791 *dik* elzítendei első Constitutióinak jó fundamentomra való tételében foglalatoskodjanak; mások úgy gondolkoznak, hogy egy bizonyos számból álló Tanátsot akarnak ki nevezni, a' Frantzia respublikának kórmányozására.

A' ki minémű mértékkal mér másnak, ugyan olly mértékkal fog néki vissza méretetni. Ez az evangyeliomi igasság, a' gonosz Jakobinusokban is bé tellyesedett, a' kik éppen akként üldöztet-

nek most Frantzia Országban, mint a' miképen ők üldöztek ennekelötte másokat, tsak nem minden közönséges hivatalokból, administrációkból, commissiókból, sőt még a' kereskedők társaságából is ki rekesztetnek, egy emberséges ember se akar velek társalkodni, minden újjal mutat reájok, 's ezt mondja: *Hic niger est, hunc tu Romane cave-to*, az az: *kerüld ezt a' bélyeges lelki esméretű embert.*

A' Lucifer setét országában sem lehetett volna a' *Foederalismusnál* gonoszabb és veszedelmesebb nevet találni. Ezen átkozott szónak segítségével által 50000 Frantziánál több küldetett a' más világra. A' Conventnek a' gyanús személyek ellen hozatott végzése után, egyszeriben 44000 revolutionális székek állítattak fel Ftantzia Országban, és az Egyiptomi sáskák sem tettek nagyobb pusztítást, 's nem okoztak több nyomorúságot, mint ezek a' gonosz commissiók, mellyeknek eredetét egyedül a' vérszopó *Roberspiere* gonosz ágya velejének lehet tulajdonítani. Ezeknél a' revolutionális székeknel lévő Birák többnyire olly ostoba emberek voltak, a' kik azt sem tudták, mitsoda fán terem a' Foederalismus. — Hogyha a' paraszt meg haragutt szomszéd társára, avagy hogyha feleségét meg szerette, jószágát, barmát, házát, szántó földjét meg kívánta, mint foederalistát el vádolta, és ez egyszeribe meg fogattatott, és vagy mingyárt meg gyilkotatott, vagy sokáig kellett néki a' tömlötz fenekén ülni. — Hogyha valamely gazdag kereskedő *foederalismussal* vádoltatott, elég oka vólt halálra való sententziáztatásának. — A' ki az illyetén gonosz revolutionális székek ellen tsak leg kissebbet szólott is, *foederalistának* tartatott, 's mint olyan, minden törvény nélkül halálra itiltetett. — A' revolutionális székeknek szolgáltyára rendeltetett katónak minden foederalismussal vádoltattakat el fogtak, pintzéjeket ki üresítették, pénzeket, assignatájokat el vették, ifjú feleségeiket, hajadonaikat meg fertelmesítették, önnön magokat pedig, mint a' Fr.

respublika ellen öfzve eskütteket guillotiniroztatták, egy szóval, talán soha sem talált az emberi agy ennél gonoszabb elzközt az emberi nemzetnek vesztegetésére, még pedig a' 18-ik meg világosodott században, a' mellyben több emberi érzékenységnek és felebaráti szeretetnek kellett volna az emherekben lenni, mint ennekelötte: *O tempora! o mores!*

A' nem régiben guillotiniroztatott Nantesi Néro, *Carriere*, a' revolutionále forum eleibe idéztetvén, új köntösben jelent meg. Ezt látván egy furtsa eszü ember: *Carriere*, úgymond, a' *Sámson* testéhez szabatta új köntösét, (Sámsonnak hivattatik a' Párisi conventiónális hóhér) előre látván, hogy ezt tovább fogná ez, mint önön maga viselni. Ennek a' deák mester embernek neve alatt, egy versekből álló kis könyvetske jött ki *Carriere* halála után, mellyben azt tudakozza a' revolutionále fórumtól: *Carriere* lézen e' a' guillotiniroztatásban az utólsó, és le tegye ő eddig híven viselt hivatallyát? a' melly kérdésre ez a' válasz adattatik: Nem, úgymond, mivel még *Barrere*, *Billaud*, *Vadier*, *Amar*, és *Collot* is guillotiniroztatni valók.

A' Nantesi lakosok azt írták a' Conventnek, hogy a' Vendei Rojalistáknak ki hirdettetett pardon, nemtsak azon osztályban, hanem a' Nantesi lakosoknak is rendkívül való örömet okozott; hogy a' Rojalisták lassan lassann visszsa térnek honnyaikba; hogy lakos felebaráttyaikkal meg békéllyenek, és hogy ezen szeléd eszköznök, t. i. a' köztök ki hirdettetett pardonnak sokkal több haszna lézen, mint mindeu eddig ellenek viseltetett véres hadakozásoknak. — A' Lyoni lakosok is, várások előbbi nevének visszsa adattatása után, seregestől mennek visszsa, a' kik nem tsak nem üldöztetnek, hanem inkább sok pénzbeli segítséget nyernek fábrikáiknak fel állítatásokra.

Dec. 16 ik napján, a' többek közt azt végzet-
te a' Parisi Convent, hogy azok az előbbi kirá-
lyi árendások, a' kik meg bizonyíthatták, hogy
sem ők a' nemzeti kints tárnak semmivel nem tar-
toznak, sem ez semmit nem kívánhat tőlök, nem
csak előbbi szabadságokba, hanem örökségeiknek
birtokába is vissza helyheztesse. Ellenben a'
kik e' két pontot meg nem bizonyíthatták, ennek-
utánna is fogva fognak tartattatni.

Dübois - Crance, azt mondotta a' köz jóra
ügyelő Commissionának képében, *Dec. 15 iken* a'
Conventnek, hogy a' Frantzia respública fegyve-
rének szerentséje, az el foglaltatott tartományok-
nak további védelmezése, és a' nemzet ditsősé-
gének, 's hatalmának öregbedése azt kívánnyák,
hogy a' Frantziák ellen hadakozó Fejedelmek
ellen indított háború tovább is folytattason. —
Duquesnoy is azon értelemben vólt, 's azt mon-
dotta, hogy mind addig kellene a' Frantzia res-
publica ellenségei ellen hadakozni, valameddig
ezek békességet nem kérnének amattól (Ez ugyan
mind haszontalan és fundamentom nélkül való
kérdés). Továbba hogy a' Frantzia respubli-
ca keresett győzedelmeinek további fenn tartásá-
ra, és öregbítésére, egy általlyában szükséges a'
respública ármádiáját szaporítani, a' melly végre
leg alkalmasabb vólna a' jelenvaló tél. — Hogy
ha az illyetén beszédekből következtést lehetne
húznunk, úgy gondolkozhatnánk, hogy a' Fran-
czia respública mostani kórmányozóinak kevés
hajlandósága, és kedve vagyon a' békességre. —
De hiszem, még mutattuk már a' múlt postán
költ Kurirunkban, hogy egy hadakozó nemzet
sem óhajtya annyira a' békességet, mint a' Fran-
tziák, tulajdon tapasztalásaik által tanítatván,
melly nagy kárára legyen a' nemzetnek a' hada-
kozás, akár politika, akár erköltsi, akár oeco-
nomica környül állásait tekintsük. — Ennekfelet-
te a' szegény Frantzia katonák, a' kik négy ez-
tendőttől fogva az életnek sok viszontagságain men-

tenek által, inkább kívánnának feleségeikkel és gyermekeikkel együtt a' meleg szobában fűtözni, mint a' téli Campánia alatt a' hó és jég tetején fagyoskodni.

Azon vádoló levélben, mellyet az előbbi köz jóra ügyelő Commissió ellen ki adott *Lecoindre*, *Cambonnak* is sok törvénytelen dolgok hányatnak szemére. A' többi közt, hogy ő egyszer így szólott volna Carrierhez: "Mitsoda eszköz által kellek 14 ármadiánknak illendő zsoldot fizetni? a' *guillotine* által. — Mitsoda eszköz által kellek a' meg sebesítetett katonáknak károkat ki pótolni? a' *guillotine* által — mitsoda eszköz által kell a' respublikának szörnyű adósságát ki fizetni? a' *guillotine* által — Az előbbi köz jóra ügyelő Commissiónak jegyzése szerént, 32000 emberre ment Frantzia Országban a' fogságra vitetett személyeknek száma. — *Dec. 24 dikén* azt a' fel tételt javasolta egy polgár a' Conventnek, hogy a' Frantzia respública népességének szaporítására 5600 hajadont kellene ki házasítani, és egynek egynek 500 livrát adni a' nemzeti kintstárnak kára nélkül.

Egy Párisi közönséges levélből azt olvassuk, hogy Januar. első napjától fogva 1792 ik esztendőben, egy millió és 778000 ember tétetett requisitióba, az az: parantsóztatott fegyvert fogni; de a' kiknek nagy része isten jóvóltából immár a' föld alá temettetett. — Ezek közül 119000 még ellenséget sem látott; 53000 el szökött; 367000 a' tábori ispotályokban meg holt; 610000 az ellenség előtt el hűlt, hát még hány ezer ment honnyába vizsgálva keze, lába, orra és füle nélkül? hány ezer guillotinirozott? hány ezer lövetett agyon, hány ezer fojtatott a' vízbe *à la Carriere*? hány ezer ölte meg egymást a' Vendei Olytályban, Kiss Britanniában, és Provinciában? úgy hogy a' revolutiónak kezdetétől fogva 4 millió emberrel kevesebb, lakos vagyon a' kik még sok esztendőig élhettek, e' világot szaporíthattak, és

hazájoknak használhattak volna. Erre gondolkom azt mondanák a' mostani Frantzia democaták, a' mit mondott vólt ez előtt való időkben egykor egy fejedelem, a' midőn egy valaki azt hányta vólna szemére, hogy miatta igen sok ezer ember vesz el: köszönnék meg, *úgymond*, hogy jó idején meg szabadítottam őket e' világi nyomorúságtól. — Szép vigasztalás a' fijaikat, férjeiket, jegyeseiket, és szeretőiket gyászoló rokonokra nézve.

A' Tolusai *Julien*, kinek neve gyakorta előfordúlt a' revolutionnak kezdetétől fogva, a' Frantzia nemzet históriájában, levelet írván egy kietlen helyről a' nemzeti képviselőkhöz, azt kívánta, hogy ismét vétettetne fel a' Conventbe. — *Kellermann* Generális is, a' ki hívségtelenséggel vádoltatván, egynehány esztendeig tömlőzben ült, de már most artatlannak lenni találtatván, szabadon bocsátta ott, azt praetendállya, hogy tétessen vissza előbbi vezéri rangjába. Mind a' kettőnek levele a' köz jóra ügyelő Commissióhoz küldetett. — *Legros* Generál, a' ki fogságba esven meg lövöldöztetett, mint mártiromságot szenvedett jó patrióta, méltónak lenni ítéltetett a' panthéonnak ditsőségére. — *Sieyes* abbas, a' ki ennekelőtte a' tudományokra ügyelő Commissiónak tagja vala, bútsút vett hivatalától, 's helyette *Delair* polgár, néhai *Rousseaunak* belső baráttya rendeltetett annak folytatására.

Lengyel Ország.

Az Orosz Birodalomban 96875 rekrutát parantsolt a' Fels. Császárné rekrutiroztatni, ennek két harmad része már ki állitatott, és katona öltözetben 's fegyverben vagyon. — A' *Brünek* Generál Major kormányára bízott Prussziai armádia a' Lithvániai nagy hertzegségben fog téli kvártélyban lenni. — *Kolontay* néhai Lengyel Kancel-

larius, és *Madalinsky* 's *Zayonczeck* Generálok Gallitziában le árestaltattak. — Az elsőnél 2000 arany találtatott, a' honnan azt a' következtetést huzzák ki némellyek, hogy ő sok pénzt hozott ki magával Lengyel Országból, és ott a' hol, bátorságos helyen le tette. — Azokkal az insurgens Lengyel Generálisokkal, és hadi tisztekkel, a' kik önként meg adták magokat az Orosz seregeknek, és előbbi esküvések szerént meg hódoltak, rendkívül szépen bánik *Szuwarow* Feldmarsal, *Dombrowsky* Generalist mások felett meg különbözteti, és betsülli — *Wawrzewsky* Generalis, és a' Lengyel insurgált seregeknek, *Kosciusko* el fogattatása után fő Vezére, tellyeséggel nem akarván a' revolutiónális résznek le tett hitét vissza húzni, *Kiówiába* vitette. — *Gr. Potocky Ignác* még most is *Warsóviában* vagyon, és noha mindenütt szabadon járhat, de azomban szüntelen szemen tartatik. — Házánál mindenkor egy tiszt és hat köz ember vigyáz reája. — *Mostowski* Wajda, és más fő Lengyelek Orosz katonák által kísértetvén, jószágaikba vitettek, banem irántok is az a' parantsolat adattatott a' hozzájuk leg közelebb lévő Orosz seregek Commandirozóinak, hogy meg ne engedjék őket az Országból ki menni. — A' *Warsóviai* Orosz Commendáns kemény büntetés alatt meg parantsolta, hogy 24 óra alatt minden Orosz desertorok adattassanak ki. — Az ott uralkodott nagy drágaság és szükség ezen hadi vezérnek okossága, és bölts rendelései által nagyon meg kissebbítetett

Europának északi Tartományaiából.

Kosciuskónak el-fogattatásától fogva sünnen járnak a' Kurírok *Stockholm* és *Koppenhága* közt. — Nem tsuda, azt mondja egy közönséges levél, mivel Lengyel Országnak mostani állapotja, és talám nem sokára következő fel oltattatása által nagy seb fog üttetni a' Svéciai és Dániai Státusoknak testén. — Mind a' két udvar eleve el-

látta azt, hogy az Orosz és Prusziái Birodal-
maknak nevedések által nékiek soha semmi al-
kalmatosságok nem lehet magok hatalmának öreg-
bítésére, sőt mindenkor tarthatnak *a' non puta-*
ram tól. Ez az oka, hogy már most egészen
Austriához akarják magokat kapcsolni, és talán
több hasznát is fogják venni, mint a' Francziák-
kal való neutrhlitasoknak.

Portugallia.

A' múlt Nov. 10-ikén, estéli 8 óta tájban,
az *Ajúdai* királyi palotában a' Brasiliai hertzeg
aszszony szobája alatt tűz támadt, 's olly hírte-
len el hatalmazott, hogy már éjfel után egy óra-
kor az egész királyi palotát porrá és hamuvá vál-
toztatta. Az illetén nagy szerentsétlenség között
szerentsének lehet tartani, hogy mind a' királyi
familia, mind az udvari tselédek meg meneked-
tek a' veszedelemtől, a palotában való drága kö-
vek és gyöngyök is ki vitettek, de a' szobában vólt,
és onnan a' kertben vitetett drága házi bútorok,
a' tűznek hévsége által mind semmivé tétettek. —
A' királyi palotának lakosai közül ugyan senki
sem; de a' tüzet óító mester emberek közül 9-en
vesztették el élteket. A' Brasiliai hertzeg asz-
szony, a' ki már hat pólnaptól fogva teherben
vagyon, rendkívül való bátorságot 's állhatatos-
ságot mutatott, és másokat is vigasztalt ezen ve-
szedelem közt.

D. D. S.